

BASEL II - PILAR III

**OFFENTLIGGJØRING AV FINANSIELL INFORMASJON
ETTER KAPITALKRAVFORSKRIFTEN**

PR. 31.12.2010

1.	INNLEDNING	3
2.	BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER	3
2.1	PILAR 1 - MINIMUMSKRAV TIL ANSVARLIG KAPITAL	3
2.2	PILAR 2 - VURDERING AV SAMLET KAPITALBEHOV OG TILSYNSMESSIG OPPFØLGING	4
2.3	PILAR 3 - OFFENTLIGGJØRING AV FINANSIELL INFORMASJON	4
3.	ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV	4
3.1	Ansvarlig kapital	4
3.2	Kapitalkrav	4
4.0	STYRING OG KONTROLL AV RISIKO	5
4.1	Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP)	5
4.2	Risikoområder	6
4.3	Organisering og ansvar	6
5.0	RISIKOKATEGORIER	7
5.1	Kredittrisiko	7
5.1.1	<i>Risikoklassifiseringsmodell</i>	8
5.1.2	<i>Kredittrisiko - porteføljeinformasjon</i>	10
5.1.3	<i>Motpartsrisiko for derivater</i>	12
5.1.4	<i>Verdimåling av finansielle eiendeler</i>	12
5.1.5	<i>Mislighold og nedskrivninger av finansielle eiendeler</i>	12
5.1.6	<i>Beregning av kapitalbehov</i>	13
5.2	Markedsrisiko	13
5.3	Likviditetsrisiko	14
5.4	Operasjonell risiko	15
5.5	Forretningsrisiko / strategisk risiko	15
5.6	Andre identifiserte risikoformer	16
6	VURDERING AV KAPITALBEHOVET	17
7	UTBYTTEPOLITIKK	17

1. INNLEDNING

Dette dokumentet gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i Pareto Bank og dekker krav i kapitalkravsforskriften om offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar III) i henhold til Basel II regelverket.

Informasjonen som fremkommer er basert på tall per 31.12.2010 om ikke annet er opplyst, og oppdateres normalt årlig. Banken gjennomfører minimum årlig en analyse av kapitalbehovet for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet (Pilar II). Dette dokument vil bli oppdatert i samsvar med analysen som gjøres.

For ytterligere informasjon om bankens finansiell stilling og utvikling vises det til bankens års- og delårsrapporter mv. som er tilgjengelig på bankens hjemmeside www.paretobank.no.

Pareto Banks regnskaper er utarbeidet i overensstemmelse med forenklet International Financial Reporting Standards (forenklet IFRS), regnskapslovens § 3-9 og forskrift om årsregnskap for banker og finansieringsforetak § 1-5. Banken inngår ikke i konsern og utarbeider kun selskapsregnskap (morbank).

2. BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER

Fra 1. januar 2007 ble nytt kapitaldekningsregelverk (Basel II) innført i Norge på med formål å skape større samsvar mellom risiko og kapitalkrav i institusjonene. De nye kravene favner videre enn det tidligere minstekravet til kapitaldekning gjennom mer risikosensitive kapitalkrav, fokus på styring og kontroll, tettere tilsyn og mer informasjon til markedet. Det nye regelverket baserer seg på 3 pilarer.

- Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon

Under er det redegjort nærmere for innholdet i de enkelte pilarene.

2.1 Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet til kapitaldekning er 8,00%. Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell og markedsrisiko.

Kapitaldekningsregelverket gir bankene mulighet til å benytte ulike metoder for å beregne kapitalkravet, som vist under:

Kredittrisiko	Markedsrisiko	Operasjonell risiko
Standardmetoden	Standardmetoden	Basismetoden
Grunnleggende IRB-metode	Interne målemetoder	Sjablongmetoden
Avansert IRB-metode		Avansert IRB-metode

Pareto Bank har valgt standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for Markedsrisiko.

Etter standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko spesifiseres bankens eiendeler/-forpliktelser i ulike engasjementskategorier med ulike vekter for kapitalkrav. Vektene avhenger av motpart, sikkerheter og type engasjement og om disse er i mislighold eller ikke.

Etter basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko beregnes kapitalkravet av 15 % av gjennomsnittlig inntekt siste 3 år.

Se også kapitalkravsforskriften for nærmere beskrivelse av beregningsmetodene.

2.2 Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at banken minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I dette ligger det at banken må vurdere størrelse og sammensetning av den samlede kapitalen som banken vurderer at den må holde i forhold til risikoprofil. Kapitalbehovet må også vurderes i mot Pilar 1-kravet og nivået på faktisk ansvarlig kapital. Det skal også utarbeides en strategi og plan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover. Ansvaret for dette tilligger styret.

Tilsynsmyndighetene skal gjennomgå og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov og strategi. I tillegg skal tilsynsmyndigheten overvåke og sikre overholdelse av de myndighetspålagte kapitalkravene. Tilsynsmyndighetene vil iverksette passende tilsynsmessige tiltak om det ikke er tilfreds med resultat av prosessen.

2.3 Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 skal supplere minimumskravene i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølging i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av finansiell informasjon for å bidra til at ulike markedsaktører å vurdere bankens risikonivå på ulike områder, deres styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering.

Kravet innebærer at banken skal offentliggjøre beregning av kapitalkravet herunder spesifikasjon av risikovektet beregningsgrunnlag og ansvarlig kapital samt styring og kontroll. Det skal beskrives de metoder som banken bruker for å vurdere kapitalbehovet og rutiner for kontroll og styring av de ulike risikoer. Det er krav om at informasjonen skal offentliggjøres på internett.

3. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Under følger en oversikt over bankens ansvarlige kapital og minimumskravet til ansvarlig kapital etter Pilar 1 etter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko pr. 31.12.2010.

3.1 Ansvarlig kapital

(NOK 1.000)	Kapital
Aksjekapital	510.000
Overkursfond	225.469
Fond for urealiserte gevinster	3.523
<u>Annen egenkapital</u>	<u>8.559</u>
Egenkapital	747.551
Avsatt utbytte	21.250
Fradrag immateriell eiendeler	-21.921
Fradrag utsatt skattefordel	-558
Sum kjernekapital	746.322
Tilleggskapital	0
Sum ansvarlig kapital	746.322

3.2 Kapitalkrav

Tabellen viser kapitalkrav på bankens balanse- og utenombalanseposter (garantier og ubenyttede kredittrammer) fordelt på engasjementskategori.

(NOK 1.000)	Balanse-poster	Poster utenom balansen	Engasjements-beløp	Justering av engasjem.beløp på konv.faktor	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Stater og sentralbanker	120.783	0	120.783	-120.783	0	0
Lokale og regionale myndigheter	156.316	0	156.316	-140.684	15.632	1.251
Institusjoner	1.432.858	149.346	1.582.204	-1.334.784	247.420	19.794
Foretak	3.675.188	802.697	4.477.885	-620.009	3.857.876	308.630
Engasjem. med pantsikk.eiendom	333.573	48.991	382.564	-235.110	147.454	11.796
Forfalte engasjementer	10.049	0	10.049	0	15.074	1.206
Øvrige engasjementer	407.623	175.996	583.619	0	440.782	35.263
Kapitalkrav kredittrisiko	6.136.390	1.177.030	7.313.420	-2.451.370	4.724.238	377.939
Kapitalkrav operasjonell risiko					58.718	8.808
Kapitalkrav	6.136.390	1.177.030	7.313.420	-2.451.370	4.782.956	386.747
Ansvarlig kapital						746.322
Overskudd av ansvarlig kapital						359.575

Bankens beholdning av sertifikater, obligasjoner og plasseringer i andre banker har i hovedsak motpart i engasjementskategoriene Stater og sentralbanker, Lokale og regionale myndigheter og (finans-) Institusjoner.

4.0 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Risikostyring og internkontroll er hva banken gjennom organisering og rutiner gjør for å sikre sine og kundenes verdier og ved forsvarlig drift for å nå fastsatte mål. Måloppnåelse forutsetter systematisk strategiarbeid og planlegging, identifisering av risikoforhold, valg av risikoprofil, samt etablering og gjennomføring av kontrolltiltak for å trygge at målene nås.

4.1 Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP)

ICAAP er bankens styringsverktøy for analyse og vurdering av bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov i forhold til valgt risikonivå. Dette for å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring av bankens risiko- og kapitalanvendelse.

Banken gjennomfører analyser av hele sin virksomhets risikonivå og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet (ICAAP).

- a) ICAAP omfatter:
- analyse og vurdering av bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov
 - analyse og vurdering av risikonivå for å sikre at kapitalbehovet er i samsvar med valgt risikonivå og bankens soliditet
 - iverksettelse av nødvendige tiltak om situasjonen tilsier dette
- b) ICAAP skal sikre:
- at risikonivået er bestemt og lagt på et forsvarlig nivå
 - en optimal og hensiktsmessig kapitalanvendelse
 - risikostyring gjennom gode systemer og rutiner for måling, oppfølging og kontroll av bankens aktiviteter
 - relevant ledelsesmessig styring og intervensjoner
- c) ICAAP overvåkes ved:
1. minimum årlig ICAAP-prosess
 2. periodisk ekstern vurdering av ICAAP-arbeidet
 3. månedlig rapportering av regulatoriske krav og interne rammer til styret
 4. at ledergruppen løpende diskutere bankens forretningsaktiviteter og risikonivå
 5. løpende engasjementsgjennomgang, overvåking og rapportering av bankens kredittrisiko
 6. daglig rapportering av markeds- og likviditetsrisiko

4.2 Risikoområder

Pareto Bank eksponeres for ulike typer risiko og de viktigste er:

Kredittrisiko

Risikoen for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden eller annen motpart ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Herunder også at sikkerheter er mindre effektive enn forventet.

Konsentrasjonsrisiko

Risiko knytte til høy samlet kreditteksponering mot enkelt motparter, utsteder av sikkerhet, tilknyttede grupper av motparter eller geografiske områder eller har samme type virksomhetsområde.

Markedsrisiko

Risiko for tap som følge av endringer i observerbase underliggende markedsкурser som renter, verdipapir- og valutakurser.

Likviditetsrisiko

Risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økning i utlån eller til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall.

Operasjonell risiko

Risiko knyttet til tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Forretningsrisiko / strategisk risiko

Risiko for tap som følge av strategiske beslutninger og risiko knyttet til uventede inntekts- og kostnadsendringer

Andre identifiserte risikoformer

Av annen risiko kan nevnes endringer i rammevilkår, nye regelverk som kan påvirke bankens kostnader og inntekter, herunder endringer i kapital- og likviditetskrav, skatteregler samt endringer i sikringsfondet for garanterte innskudd mv.

Videre har banken også renommérisiko knyttet til kunder, motparter, samarbeidspartnere og/eller myndigheter. En del av ICAAP-prosessen er også basert på skjønn og forutsetninger og ikke på erfaringstall fra løpende aktivitet/portefølje.

4.3 Organisering og ansvar

Risikostyring, internkontroll og ICAAP i Pareto Bank skal være en kontinuerlig og systematisk prosess som involverer alle områder/avdelinger i banken. Styret har vedtatt policyer og retningslinjer som skal sikre effektiv styring av risiko og kapital, herunder beredskapsplaner for å sikre en betryggende kapital- og likviditetssituasjon.

Banken skal ha en hovedgjennomgang pr. år samt jevnlig oppfølging fra den enkelte leder for de ulike avdelingene i banken.

Bankens administrerende direktør skal minst en gang pr. år utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen som skal forelegges styret til behandling.

Utarbeidelse, kvalitetskontroll og godkjenning av ICAAP skal bankens styre årlig gjøre i samarbeid med administrasjonen.

Det er et mål at gjennomføring av risikostyring, internkontroll og ICAAP sees i sammenheng som en prosess i forbindelse med utarbeidelsen og behandling av årlig forretningsplan/budsjett.

Styret i banken har følgende ansvar:

Styret skal påse at banken har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll, herunder:

1. at det er klar ansvarsdeling mellom styret og daglig ledelse fastsatt i instruks for styret og daglig leder,
2. at banken har en klar organisasjonsstruktur,
3. fastsette mål og strategi, samt overordnede retningslinjer for virksomheten. Det skal fremgå hvilken risikoprofil banken skal ha, samt hvilke risikorammer som gjelder der hvor dette er relevant,

4. fastsette prinsipper for risikostyring og internkontroll for banken som helhet og innenfor hvert enkelt virksomhetsområde,
5. påse at risikostyringen og internkontrollen blir etablert i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, pålegg fra Finanstilsynet og retningslinjer gitt av styret til administrasjonen,
6. påse at risikostyringen og internkontrollen er gjennomført og overvåket, blant annet gjennom behandling av rapporter utarbeidet i samsvar med internkontrollforskriften og etter forskrift om kapitalkrav (ICAAP).
7. vurdere bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov i sammenheng med valgt risikonivå og iverksette nødvendige tiltak for å sikre dette,
8. avgjøre om banken skal ha internrevisjon,
9. evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til bankens risikostyring og internkontroll minimum årlig.

Administrerende direktør har følgende ansvar:

1. sørge for å etablere en forsvarlig risikostyring og internkontroll på basis av en vurdering av aktuelle risikoer etter retningslinjer fastsatt av styret,
2. løpende følge opp endringer i bankens risikoer, og påse at bankens risikoer er forsvarlig ivaretatt i samsvar med styrets retningslinjer,
3. gi styret relevant og tidsriktig informasjon som er av betydning for bankens risikostyring og internkontroll, herunder informasjon om nye risikoer,
4. påse at bankens risikostyring og internkontroll er systematisk og dokumentert,
5. påse at risikostyringen og internkontrollen blir gjennomført og overvåket på en forsvarlig måte,
6. analysere og vurdere bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov i sammenheng med valgt risikonivå og iverksette nødvendig tiltak for å sikre dette,
7. i takt med utviklingen av banken vil videreutvikle modeller og metoder tilpasset virksomheten for å analysere og vurdere risikonivå-/profil og kapitalbehov.

Revisor:

Banken har ikke egen internrevisjon. Bankens eksterne revisor gjennomgår om policyer, rutiner og instruksjoner etterleves, samt vurderer om bankens modellverk for risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapitalstatus. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens interne kontroll og gjennomføring av ICAAP-prosessen.

5.0 RISIKOOMRÅDER

Under følger en gjennomgang av de ulike risikotyper banken er eksponert for, hvordan risikoen er avdekket/håndtert og en vurdering av bankens kapitalbehov

5.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er den risiko en bank har for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av kredittengasjementer.

Bankens Kreditthåndbok herunder Kredittpolicy og Kreditstøringsnotat gir retningslinjer og rammer for all kredittgivning. Hovedprinsippet er at en debitor skal være solid, med akseptabel kontantstrøm, og fortrinnsvis verdibestendig pantesikret. I tillegg skal banken kjenne sine kunder godt. Nye, og ikke kjente kunder skal vurderes nøye, og det skal normalt innhentes referanser i tillegg til at alle offentlige registre sjekkes behørig.

Fullmaktsstrukturen er slik at kredittbeslutninger over et gitt nivå skjer i Kredittkomite eller styret. Kredittsaker utenom bankens kredittpolicy løftes alltid ett nivå i fullmaktsstrukturen. Det legges til grunn konsensus beslutninger i disse organene når det gjelder kredittbeslutninger. Alle engasjementer og motparter skal gjennomgås minimum en gang pr. år. Policydokumentene, rutineverket og kredittklassifiseringssystemet inngår som en del av bankens kreditthåndbok.

Pareto Bank har et bevisst forhold til diversifisering av utlånsporteføljen hva gjelder bransje, sikkerhet og størrelse på enkeltengasjementer. Banken søker å diversifisere mellom ulike segmenter. Videre søker banken å unngå risiko i sektorer/bransjer hvor banken ikke har tilstrekkelig kompetanse eller er usikre på den generelle fremtidige risikoen i segmentet.

Når det gjelder andelen store engasjementer har banken som hovedregel at et enkeltengasjement ikke skal utgjøre mer enn 15% av ansvarlig og 20% på konsolidert basis. Dette for å unngå for stor risikokonsentrasjon. Videre er det slik at banken risikerer at andelen mislighold og tap øker forholdsmessig mye dersom større engasjementer går i mislighold. For engasjementer som overstiger denne grensen vil kravet til debitor og sikkerhet være skjerpet. Banken skal også kunne møte uforutsette kredittbehov hos kundene. Det er også satt en grense for andel av store engasjementer (> 10% av ansvarlig kapital) på maksimalt 50% av samlet kreditteksponering.

Banken har lagt vekt på å etablere kredittstyringssystemer som ivaretar en tilfredsstillende og automatisert rapportering.

Restrisiko ved at sikkerheter er mindre effektive enn forventet, er en naturlig del av kredittvurderingene både ved innvilgelse og i den løpende oppfølging. Dette håndteres ved forsvarlig lave belåningsgrader på sikkerhetene og vurdering av disses omsettelighet. Imidlertid legges det alltid til grunn at debitor har god betjeningsevne og denne stresstestes gitt ulike scenarier som f. eks. ledighet, økt rentenivå, fall i leieinntekter og ratenivå mv.

Der banken har sikkerhet i ulike verdipapirer vil banken vurdere motparts-/kreditt risiko på hvert enkelt verdipapir. Alle aksjer og obligasjoner banken belåner kredittklareres enkeltvis i forkant av relevant besluttende organ og belåningsgrader settes. Videre vil det finne sted en løpende overvåking og minimum årlig en kredittvurdering av motpartene med tilhørende belåningsgrader.

Banken tilbyr også boliglån/-kreditter til sine primærkunder. Foruten forsvarlige belåningsgrader legges det til grunn at debitor har god betjeningsevne som også stresstestes gitt ulike scenarier som økt rentenivå og fall i inntekter.

Banken vil også ha en kreditt risiko på utstedere av obligasjoner, sertifikater og derivater. Det er lagt opp til strenge krav til hvilke motparter banken kan investere i, løpetid på disse og krav til rating. Investerings-/kredittlinjer skal kredittklareres i relevant besluttende organ. Videre vil det finne sted en løpende overvåking og minimum årlig kredittvurdering av motpartene

Banken vil over tid få en geografisk og bransjemessig konsentrasjonsrisiko innen visse segmenter og mot ulike sikkerheter. Det legges til grunn at denne risiko hensyntas gjennom et tilstrekkelig kapitalbehov for porteføljen. Det samme forhold gjelder konsentrasjon rundt enkeltdebitorer og deres samlede eksponering.

Bankens kredittpolicy tilsier som hovedregel at engasjementer skal være fullt ut sikret med pant i eiendom, verdipapirer eller annen kvalifisert sikkerhet. Samtlige engasjementer stresstestes ved inngåelse og ved årlige engasjementgjennomganger for å vurdere robustheten i engasjementene i et "worst-case" scenario, både i forhold til betjening og i forhold til verdien av bankens sikkerheter.

5.1.1 Risikoklassifiseringsmodell

Risikoklassifisering skal danne grunnlag for enhetlig vurdering av den kreditt risiko banken tar på seg i forbindelse med utlån, kreditter og garantier og egen investeringer i verdipapirer. Modellen danner også grunnlag for risikoprising av engasjementene. Hvert engasjement klassifiseres ved inngåelse samt i forbindelse med engasjementgjennomganger, eller ved kjente endringer i engasjementet eller verdien av pantet.

Risikoklassifiseringen gjøres i to dimensjoner, henholdsvis debitor og sikkerhetsdimensjonen. I debitor dimensjonen vurderes kundens tilbakebetalingsevne, dvs. kundens kontantstrøm og kvaliteten på denne samt kundens soliditet. I sikkerhetsdimensjonen vurderes kvaliteten på pantet, dets likviditet og dets evne til å tåle svingninger i markedsverdier over tid. Klassifiseringen vil variere fra A til E i hver av dimensjonene. Dette gir en risikomatrix med inntil 25 risikoklasser som igjen er gruppert som følger:

Debitor	Sikkerhet				
	Risikoklasse	A	B	C	D
A	AA	BA	CA	DA	EA
B	AB	BB	CB	DB	EB
C	AC	BC	CC	DC	EC
D	AD	BD	CD	DD	ED
E	AE	BE	CE	DE	EE

Klassifisering av debitor:

I debitor dimensjonen vurderes kundens tilbakebetalingsevne, dvs. kundens kontantstrøm og kvaliteten på denne samt kundens soliditet. Banken legger til grunn ulike beregningsmodeller for klassifisering av debitor og sikkerhet.

- a. *Ordinære næringslivskunder*
 - Nøkkeltall fra regnskapet som likviditetsgrad, rentedekningsgrad, gjeldsbetjeningsevne og egenkapitalandel mv.
- b. *Prosjekt kunder hvor det er løpende kontantstrøm*
 - Prosjekt evalueringsmodell for beregning av kontantstrøm over de neste 10 år
 - Parametere er leieinntekter, driftskostnader, finanskostnader, avskrivninger
 - Nøkkeltallene i regnskapssimuleringen danner utgangspunktet for klassifiseringen
- c. *Prosjekt kunder hvor kontantstrøm kommer ved slutten av prosjektet*
 - Prosjekt evalueringsmodell basert på budsjetterte tallstørrelser
 - Parametere er salgspriser, utviklingskostnader (entreprise), tomtebelastning, uforutsette kostnader, finanskostnader og krav til forhåndssalg
 - Nøkkeltallene i regnskapssimuleringen danner utgangspunktet for klassifiseringen
- d. *Verdipapirfinansiering*
 - Beregningsmodellen er en kontantstrømsmodell som beregner gjeldsgrad før og etter en stresstest. Hensyntar i større grad debitors verdijusterte egenkapital.
- e. *Boliglån/-kreditter*
 - Beregningsmodellen er en kontantstrømsmodell som beregner gjeldsgrad før og etter en stresstest.

For alle gjelder en kvalitativ vurdering av kompetanse, ledelse, marked, konkurrenter, offentlig risiko mv.

Klassifisering av Sikkerhet

I sikkerhetsdimensjonen vurderes kvaliteten på pantet, dets likviditet (restverdi) og dets evne til å tåle svingninger i markedsverdier over tid.

Klasse	Beskrivelse	Belåningsgrad (avhengig av aktivaklasse)
A	Utvisomt godt sikret	Maks. 55% - 65% belåning av markedsverdi
B	Godt sikret	Maks. 60% - 75% belåning av markedsverdi
C	Forsvarlig sikret	Maks. 70% - 85% belåning av markedsverdi
D	Delvis usikret	Fullfinansiering
E	Usikret	

Hver aktivaklasse har ulik finansieringsgrad, og denne er avhengig av volatilitet og omsettelighet:

- Markedsverdi er utgangspunktet, og denne skal normalt kvalitetssikres av tredje part (takst, meglervurdering, omsetningskurser, kjøpesum på armlengdes avstand)
- Belåningsgrader varierer med type sikkerhet

For verdipapirfinansiering gjelder egne sikkerhetskrav:

- Børsnoterte aksjer gis belåningsgrad fra 0% til 80%
- Aksjeportefølje på standardbetingelser er risikoklasse A
- Selskapsobligasjoner belåningsgrad fra 0% til 70 %
- Obligasjonsportefølje på standardbetingelser er risikoklasse B

5.1.2 Porteføljefinformasjon

Under følger oppstilling av bankens kredittengasjementer fordelt etter risikogrupper/rating, hovedsikkerhet/eksponering, kundegruppe og geografi. Tabellene viser også maksimal kreditteksponering for banken. Bankens kredittisiko er delt i tre porteføljer med ulike karakteristika og oppfølging:

- Kredittengasjementer med kunder
- Plasseringer i kredittinstitusjoner
- Beholdning av sertifikater og obligasjoner

Kredittengasjementer med kunder:

Samlet kreditteksponering gjelder utlån, garantier og ubenyttede bevilgninger til kunder uten hensyn til eventuell justering for konverteringsfaktor.

Kunder: Kredittengasjementer fordelt på risikogrupper:

(NOK 1.000)	Antall	Utlån	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Kreditteksponering	
					Sum	Gj.snitt
Ingen/svært liten risiko	270	1.970.391	24.016	745.583	2.739.991	10.148
Liten risiko	131	1.879.099	46.355	321.620	2.247.074	17.153
Moderat risiko	34	582.561	34.241	35.338	652.140	19.181
Noe risiko	11	27.224	56	473	27.753	2.523
Stor risiko	1	397	0	3	400	400
Svært stor risiko	0	0	0	0	0	0
Tapsutsatt	0	0	0	0	0	0
Utlån til og fordringer på kunder hovedstc	447	4.459.672	104.669	1.103.017	5.667.358	12.679

Kunder: Kredittengasjementer fordelt etter hovedsikkerhet/eksponering: 1)

(NOK 1.000)	Utlån	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Kreditt-eksponering
Obligasjoner	173.460	0	76.279	249.739
Andeler	15.437	0	1	15.438
Næringseiendom - Kontor	746.100	15.700	0	761.800
Næringseiendom - Lager/Kombinasjonsbygg	524.251	9.800	1	534.052
Næringseiendom - Forretningslokaler	327.717	3.200	0	330.917
Næringseiendom - Bolig	1.090.996	61.456	241.111	1.393.563
Næringseiendom - Tomt	53.853	938	15.047	69.838
Næringseiendom - Annet	192.140	4.000	46.160	242.300
Offshore supply	89.500	0	0	89.500
Boliglån/-kreditter	437.084	0	44.164	481.248
Kontantdepot	3.397	5.799	0	9.196
Usikret/annet	118.602	3.256	144	122.002
Utlån til og fordringer på kunder hovedstol	4.459.672	104.669	1.103.017	5.667.358

1) De fleste engasjementer med unntak av ordinære boliglån/-kreditter har normalt sikkerhetsstrukturer som består av flere elementer. Dette kan være ulike sidesikkerheter som eiendom, verdipapirer, kausjoner og kontantdepot mv.

Kunder: Kredittengasjementer fordel på kundegrupper

(NOK 1.000)	Utlån	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Kreditt-eksponering
Jordbruk, skogbruk og fiske	2.051	0	3.948	5.999
Industri	54.650	7.769	2.350	64.769
Utvikling av byggeprosjekter	386.694	45.518	107.399	539.611
Varehandel	6.818	0	10.182	17.000
Utenriks sjøfart og rørtransport	134.500	0	0	134.500
Transport ellers og lagring	0	0	0	0
Informasjon og kommunikasjon	44.177	200	2.551	46.928
Omsetning og drift av fast eiendom	1.960.226	1.887	330.825	2.292.938
Faglig og finansiell tjenesteyting	720.997	32.158	199.102	952.257
Forretningsmessig tjenesteyting	407.250	15.256	87.537	510.043
Tjenesteytende næringer ellers	1.163	0	837	2.000
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	60.294	0	149.347	209.642
Utlandet	88.449	0	1.029	89.478
Sum kunder, hovedstol	4.449.107	104.668	1.103.017	5.656.793
Periodiserte renter og amortisering	10.446	0	0	10.446
Justering til virkelig verdi	119	0	0	119
Sum kunder	4.459.672	104.668	1.103.017	5.667.358

Inndelingen er basert på Statstisk sentralbyrås sektor- og næringsgruppering utfra kundenes hovedvirksomhet.

Kunder: Kredittengasjementer fordelt på geografiske områder

(NOK 1.000)	Utlån	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Kreditt- eksponering
Østlandet	618.411	10.521	130.043	758.975
Oslo	3.273.005	94.147	678.357	4.045.509
Sørlandet	212.891	0	72.020	284.911
Vestlandet	117.895	0	190.087	307.982
Nord Norge og Midt Norge	138.456	0	31.481	169.937
Utlandet	88.449	0	1.029	89.478
Sum kunder, hovedstol	4.449.107	104.668	1.103.017	5.656.792
Periodiserte renter og amortisering	10.446	0	0	10.446
Justering til virkelig verdi	119	0	0	119
Sum kunder	4.459.672	104.668	1.103.017	5.667.358

Plasseringer i kredittinstitusjoner

Samlet kreditteksponering gjelder bankens plasseringer i andre kredittinstitusjoner uten hensyn til eventuell justering for konverteringsfaktor.

Kredittinstitusjoner: Rating

(NOK 1.000)	31.12.2010
Ekstern rating S&P, AA- /A-1+	225.192
Ekstern rating S&P, A+ /A-1+	179.629
Ekstern rating S&P, A /A-1	2.939
Ekstern rating S&P, BBB+/A-2	0
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	407.760

Beholdning av sertifikater og obligasjoner
Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter sektor

(NOK 1.000)	31.12.2010
Stat	120.701
Kommune	155.054
Kredittforetak (OMF)	557.528
Bank	278.410
Energi	0
Eiendom	30.222
Industri	61.788
Forsikring	52.647
Sertifikater og obligasjoner	1.256.350

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter rating

(NOK 1.000)	31.12.2010
AAA	731.863
AA-	130.390
A-/A	239.396
BBB/BBB+	154.700
BB+	0
Sertifikater og obligasjoner	1.256.350

For utstedere som ikke har offisiell rating er "skyggeratingen" fra DNB NOR og Nordea lagt til grunn.

5.1.3 Motpartsrisiko for derivater

Pareto Bank benytter derivater for å avdekke rente- og valutarisiko som oppstår som følge av bankens ordinære virksomhet.

Derivater handles med flere ulike motparter. Banken vil ha en motparts-/kredittrisiko på utstedere av obligasjoner, sertifikater og derivater. Det er lagt opp til strenge krav til hvilke motparter banken kan investere i, løpetid på disse og krav til rating. Investerings-/kreditlinjer kredittklarerer i relevant besluttsende organ. Videre vil det finne sted en løpende overvåking og minimum årlig kredittvurdering av motpartene

Oversikten under viser de finansielle derivaters nominelle verdier fordelt på type derivat i tillegg til positive og negative markedsverdier. Positive markedsverdier blir bokført som eiendel i balansen, mens negative markedsverdier blir bokført som gjeld.

(NOK 1.000)	Nominelle verdier	Positive markedsverdier	Negative markedsverdier
Renterelaterte kontrakter			
Renteswapper	1.714.800	20.216	9.757
FRA-kontrakter	1.000.000	120	95
Sum renterelaterte kontrakter	2.714.800	20.336	9.852
Valutarelaterte kontrakter			
Terminkontrakter	263.788	3.467	730
Sum valutarelaterte kontrakter	263.788	3.467	730
Finansielle derivater	2.978.588	23.803	10.582

5.1.4 Verdimåling av finansielle eiendeler

Verdimåling til virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan byttes i, eller en forpliktelse kan gjøres opp i mellom uavhengige parter. Ved beregning legges forutsetning om fortsatt drift til grunn og avsetning for kredittrisiko i instrumentet blir inkludert ved verdsettelsen.

For øvrige finansielle instrumenter som innskudd og utlån fra kunder og kredittinstitusjoner med rentebinding, beregnes kontraktsfestede kontantstrømmer neddiskontert med markedsrente inklusive en kredittrisikomargin på balansetidspunktet.

Verdimåling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost og inntektene beregnes etter instrumentets internrente. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontraktstrømmen inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader som ikke betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmer neddiskontert med internrenten.

5.1.5 Mislighold og nedskrivninger av finansielle eiendeler

Dersom objektive bevis for verdifall på utlån målt til amortisert kost kan identifiseres, beregnes nedskrivning på utlån som forskjellen mellom regnskapsført verdi i balansen og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med eiendelens internrente. Internrenten som benyttes, er eiendelens internrente før objektive bevis for verdifall blir identifisert, justert for endring i markedsrente frem til balansedagen.

Et utlån har verdifall, dersom det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av utlån, og tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrømmer. Reduksjonen i kontantstrømmene forårsaket av tapshendelsen må kunne estimeres pålitelig.

Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data institusjonen har kjennskap til rundt følgende hendelser:

- a. Vesentlige finansielle problemer hos debitor som svikt i likviditet, soliditet og inntjeningsevne.
- b. Betalingsmislighold anses alltid å forekomme dersom en termin ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller en rammekreditt har vært overtrukket i mer enn 90 dager.
- c. Andre vesentlige kontraktsbrudd som brudd på lånebetingelser.
- d. Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debitoren blir tatt under konkursbehandling.
- e. Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller i andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.

Listen over er ikke uttømmende. Det avgjørende for om det skal foretas nedskrivning for verdifall på et utlån, er hvorvidt tapshendelsen medfører at banken på måletidspunktet estimerer en reduksjon i utlånets fremtidige kontantstrømmer. Det er heller ikke alltid mulig å identifisere én enkelt hendelse som årsak til verdifall, men heller den kombinerte effekten av flere hendelser.

Pareto Bank legger til grunn individuelle nedskrivninger av eiendeler.

Banken hadde per 31.12.2010 ingen uordnede, misligholdte eller på annen måte tapsutsatte engasjementer.

5.1.6 Beregning av kapitalbehov

Banken har utarbeidet en modell for å vurdere hvilket kapitalkrav banken bør ha for å møte bankens kredittrisiko. Modellen beregner et kapitalbehov ut fra dimensjonene produkt/sikkerhet, størrelse og klassifisering. Det tas utgangspunkt i kapitalbehovet i Pilar 1 etter standardmetoden, og det korrigeres for skjevheter i risikobildet mellom de ulike produkt-/sikkerhetsklasser i porteføljen.

Banken har brukt erfaringstall fra eksisterende portefølje på fordeling etter produkt/sikkerhet, størrelse og klassifisering samt prognoser av balanseutviklingen. Ut fra dette har banken satt vekt for kapitalbehovet i nevnte dimensjoner. Vektene er grunnlag for regelmessig vurdering, mens porteføljedataene følges opp på faktiske størrelser. Banken vil i den løpende rapportering legge til grunn beregninger etter denne modell basert på engasjementsdata for den enkelte kunde, herunder risikojustert lønnsomhet ut fra kapitalkrav etter Pilar 2.

Modellen over tar utgangspunkt i bankens utlån og kreditter til ordinære kunder. For kredittrisiko knyttet til utstedere av obligasjoner, sertifikater og derivater er det lagt opp til strenge krav til hvilke motparter banken kan investere i, løpetid på disse og krav til rating. Det er for disse motparter lagt til grunn risikovektene i Pilar 1.

Banken legger til grunn at kapitalkrav for å dekke kredittrisiko utover minimumskravet i Pilar 1 (8,0%) pr. 31.12.2011 vil utgjøre 2,0%. Dette vil ut fra foreliggende planer øke til 3,2% i perioden frem til 31.12.2013.

5.2 Markedsrisiko

Risiko for tap som følge av endringer i observerbare underliggende markedscurser som renter, verdipapir- og valutakurser. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i verdipapirer og som følge bankens innlånsvirksomhet gjennom fastrenteinnskudd og utstedelse av verdipapirer. Videre også kunders innskudd, utlån og transaksjoner i valuta.

Bankens strategiske mål er å ha en lav markedsrisiko. Eksponeringen skal være innenfor de rammer og fullmakter som er gitt av styret, spredningen av risiko skal være god mellom valutaer og over avkastningskurvene og det skal være både liten avstand mellom kjøps- og salgskurser og god dybde i markedenes likviditet. En viss konsentrasjon i norske kroner ansees for å være naturlig.

Styring av renterisiko

Bankens renterisiko oppstår som følge av endringer i de underliggende markedsrentene, og er knyttet til forskjeller i renteforfall på bankens finansielle instrumenter. Pareto Bank har som policy å ikke ta egne posisjoner i rentemarkedet. Banken vil være eksponert for renterisiko gjennom sin utlåns- og innskuddsvirksomhet, men vil søke å avdekke denne risikoen i størst mulig grad.

Banken måler renterisiko som den samlede økonomiske konsekvensen av en parallellforskyvning av rentekurven med to prosentpoeng. Alle rentesensitive poster på og utenfor balansen tas med i denne beregningen. Konsekvensen er uttrykt som endring i nåverdier av fremtidige kontantstrømmer som følge av renteendringen. Den økonomiske konsekvensen er beregnet for et bestemt antall ulike løpetidsintervaller for å illustrere hvilke renter banken har eksponering mot. Renterisiko i valuta vises foreløpig som en aggregert størrelse pr. valutasort.

Banken måler også summen av renterisiko for to og to nærliggende løpetidsintervaller. Rammebegrensninger for hver enkelt løpetidsintervall skal begrense mulighetene for å ta yieldkurverisiko. Ved siden av den metodiske beregningen av renterisiko, strestestes også renteposisjonene for parallellskift i rentekurvene.

Banken har interne rammer for den samlede renterisiko i norske kroner og valuta og måler denne henholdsvis innenfor definerte løpetidsintervaller og på summen fra to og to nærliggende løpetidsintervaller. Rammen gjelder løpende og omfatter alle løpetider, alle finansielle instrumenter og alle valutaer.

Bankens renteposisjoner rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styre.

Styring av valutarisiko

Risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i valutakursen.

Pareto Bank skal ikke ta egne posisjoner i valutamarkedet og skal fortløpende og i størst mulig grad avdekke oppstått eksponering. Alle poster på og utenfor balansen med tilhørende inntekts- og kostnadsposter blir avdekket. Dette innebærer at bankens eksponering i valutamarkedet i all hovedsak vil være begrenset. Eksponeringen skal være innenfor rammer og fullmakter gitt av styret.

Banken måler valutarisiko som bankens nettoposisjon i den enkelte valuta. I tillegg måler banken summen av nettoposisjonene i hver valuta som en brutto størrelse uten netting mellom valutaer. Nettoposisjonene er omregnet til norske kroner.

Banken strestester valutaposisjonene ved å analysere resultateffekten av en markedsendring på 10 prosentpoeng for henholdsvis: største tillatte nettoposisjon i en enkelt valuta og aggregert nettoposisjon i alle valutaer.

Bankens valutaposisjoner rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styre.

Kapitalbehov

Banken har ingen handelsportefølje av finansielle instrumenter og det beregnes ikke kapitalkrav etter pilar 1 etter standardmetoden.

Erfaringsgrunnlag for bankens løpende rente- og valutaposisjoner er vurdert opp tiltak som vil bli iverksatt og gjennomført for å lukke posisjonene ved stor kursvolatilitet i markedet. Maksimal resultatendring har medført at banken avsetter kapital for å dekke opp denne risiko i Pilar 2.

5.3 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er den risiko som er knyttet til bankens mulighet til å finansiere økning i utlån og evne til å gjøre opp for sine forpliktelser ved forfall.

Styring av likviditetsrisiko

Tre forhold er av spesiell betydning for bankens likviditetsrisiko. Det første er bankens balansestruktur, hvor stor forskjell i omløpshastighet og bindingstid på aktiva- og passivapostene resulterer i likviditetsrisiko i det man kontinuerlig er nødt til å plassere eller hente inn midler fra markedet. Videre kommer likviditeten i markedet, dvs. risikoen for å oppnå en dårlig pris i et finansielt marked fordi antallet kjøpere og selgere i markedet er for lite. Til slutt vil bankens kredittverdighet være av stor betydning, herunder soliditet og tillit i markedet.

Pareto Bank har som mål å holde en moderat likviditetsrisiko på både kort og lang sikt, herunder at innskuddsdekningen må være høy. Videre er det et mål for banken å til en hver tid ha en god likviditetsbuffer, som vil bestemmes av bankens utvikling og balansestruktur.

Den kvantitative vurderingen av bankens likviditetsrisikonivå gjøres i det korte perspektiv ved å beregne bankens likviditetsgap på daglig basis og for de neste tre måneder. I det lengre perspektiv gjøres vurderingen på grunnlag av to likviditetsindikatorer, herunder Finanstilsynets indikator 1 og 2. Som et supplement til den kvantitative vurderingen gjøres en mer skjønnsmessig vurdering av andre faktorer som påvirker likviditetsrisikonivået i banken.

Banken skal ha en robust likviditetsstyring basert på retningslinjer fastsatt av styret. Banken har utarbeidet rammer og prinsipper for styring av bankens likviditetsrisiko. I tillegg er det utarbeidet prognoser og beredskap for mulige likviditetskriser. Det er utarbeidet et policydokument som definerer likviditetsrisikotoleransen og rammer i tråd med retningslinjer gitt av Kredittilsynet.

Bankens likviditetssituasjon rapporteres daglig til bankens ledelse og månedlig til bankens styre.

Kapitalbehov

Det beregnes ikke kapitalkrav på likviditetsrisiko etter pilar 1 etter standardmetoden.

Banken har vurdert konsekvensen av en likviditetskrise der banken ikke får finansiert utlånsvekst eller refinansiert lån som forfaller både som følge av bankspesifikke eller generelle forhold. Tiltakene som vil bli iverksatt vil kunne gi økonomiske tap og/eller reduserte resultater. Vurderingen av de økonomiske konsekvensene har medført at banken avsetter kapital for å dekke opp denne risiko i Pilar 2.

5.4 Operasjonell risiko

Risiko knyttet til tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Dette kan innebære risiko for tap som følge av:

- Internt og eksternt bedrageri
- Avbrudd i drift eller IT-systemer
- Hindring av oppgjør og transaksjonsbehandling
- Feil økonomisk rapportering/beslutningsgrunnlag
- System og kontrollfeil i den løpende drift

Banken søker å begrense operasjonell risiko gjennom god styring og kontroll ved etablering av gode kontrollrutiner, godt etablert rutineverk, compliance funksjon, samt forsikringsdekning mot svindelanslag og formuestap.

Banken har også som policy å outsource all drift og vedlikehold av IT-systemer/bankapplikasjoner. Dette er regulert av et avtaleverk som omfatter oppetider, driftsstans, kompensasjon/erstatning mv. Risikoen og økonomiske konsekvenser av alvorlig driftsstans/-feil er vurdert som lav. Det vises til bankens katastrofeberedskapsplan og overholdelse av IKT-forskrift og internkontrollforskriften. Banken har etter denne vurdering en høy toleranse for driftsavbrudd før de økonomiske konsekvensene blir betydelige.

Kapitalbehov

Det beregnes kapitalkrav etter basismetoden i Pilar 1.

Vurderingen av bankens kapitalkrav med tanke på operasjonelle risiko er derfor i hovedsak begrenset i forhold til større tap som følge av svindel/bedrageri av banken, herunder ikke kredittrelaterte formuestap påført banken eller bankens kunder/3. part. Kapitalbehovet er vurdert i forhold egenandeler på bankens forsikringsdekninger utover kapitalkravet etter basismetoden i Pilar 1.

5.5 Forretningsrisiko / strategisk risiko

Risiko for tap som følge av strategiske beslutninger og risiko knyttet til uventede inntekts- og kostnadsendringer

En etablering av en ny bank gir muligheter for suksess samtidig som trusler kan gjøre en etablering vanskelig. Samtidig vil en nyetablert liten organisasjon ha fortrinn ved sin kompetanse, utnytte muligheter og utfordre mer etablerte og større banker. På den annen side er dette en sårbar organisasjon med få ansatte med store utfordringer på kort tid. Banken har imidlertid et bevist forhold til de utfordringer banken står ovenfor.

Konkurransesituasjonen, produkter og kundenes forventninger endres også over tid og er vanskelig både å vurdere og anslå. Dette gir både muligheter og trusler i forhold til de planer som er lagt. Resultat- og budsjettprognoser vil naturlig nok ha en iboende usikkerhet. Ut fra forretningsidé, samarbeidspartnere og markedssituasjonen er denne usikkerhet samlet sett relativt sett lav, men det er naturlig å foreta løpende justeringer av så vel forretningsplan som budsjetter i takt med de endringer som banken står ovenfor.

Prognoser for resultat- og balanse i bankens langtidsplan er bygd på en rekke forutsetninger, herunder på områder som konkurrent og markedsgrunnlag, konjunkturer og rentenivå, produkt- og virksomhetsområder samt kostnader og effektivitet. Det er naturlig at det er en viss iboende usikkerhet i disse forutsetningene som vil påvirke aktivitetene samt resultat- og balanseutviklingen som de makroøkonomiske utsikter og de regulatoriske rammebetingelser

Det er gjort sensitivitetsanalyse av de faktorer vil ha størst betydning for bankens resultatutvikling. Dette gjelder:

- Endring i rentemargin innskudd fra kunder (innlånskostnad)
- Endring i rentemargin på lån til kunder
- Endring i utlånsvolum

Gjennomført analyse viser at bankens inntekter gitt disse forutsetninger samlet kan svinge betydelig fra budsjett/prognose. Utviklingen på inntektssiden vil naturlig være påvirket av utviklingen i så vel rentemarginer som utlånsvolum, og usikkerheten forsterkes også av en planlagt høy utlånsvest og innlånbehov.

I tillegg til dette vil det også være andre faktorer som kan endre bankens resultatutvikling som svikt i andre inntekter, høyere kostnader enn forutsatt og lignende. En viss korrelasjons- og diversifiseringseffekt vil også kunne finne sted mellom de ulike driverne som påvirker endelig resultatendring.

Pareto Bank vil fremover ha en relativt høy vekst. Marginer og resultater vil derfor i bankens planer i stor grad være basert på prognoser. Uavhengig av dette og i lys av erfaringene så langt bør banken ta høyde for å kunne dekke opp en ikke uvesentlig resultatvikt rullerende i en 12 måneders horisont/periode for å få tid til å vurdere og iverksette tiltak for å justere ansvarlig kapital og/eller iverksette tiltak for å justere beregningsgrunnlaget.

Kapitalbehov

Det beregnes ikke kapitalkrav på forretnings- og strategisk risiko etter pilar 1 etter standardmetoden.

Maksimal resultatendring er vurdert å ikke være uvesentlig rullerende i en 12 måneders horisont/periode. Banken avsetter kapital for å dekken opp denne risiko i Pilar 2.

5.6 Andre identifiserte risikoformer

Av annen risiko kan nevnes endringer i rammevilkår, nye regelverk som kan påvirke bankens kostnader og inntekter, herunder endringer i kapital- og likviditetskrav, skatteregler samt endringer i sikringsfondet for garanterte innskudd mv.

Videre har banken også renommé risiko knyttet til kunder, motparter, samarbeidspartnere og/eller myndigheter.

Utsiktet risikoeksponering som følge av svakheter i bankens risikostyring og kontrollopplegg kan naturlig oppstå, og kanskje spesielt i en vekstfase som Pareto Bank er inne i. Noe av dette er å anse som operasjonell risiko som løpende vil bli avdekket. Videre kan det være andre forhold banken i dag ikke har avdekket og kan stå ovenfor fremover.

En del av ICAAP-prosessen er basert på skjønn og forutsetninger og ikke på erfaringstall fra løpende aktivitet/portefølje. Dette gjør at det kan være usikkerhet i det samlede kapitalbehovet. Videre er det ikke lagt inn diversifiserings-/elimineringseffekter mellom ulike risikotyper og hvordan disse korrelerer med hverandre som ville redusert kapitalbehovet. Disse effektene er ikke uvesentlige.

Kapitalbehov

Styret vurderer ikke at det er behov for å avsette kapital for å møte andre identifiserte risikoer.

6 VURDERING AV KAPITALBEHOVET

Pareto Bank har gjennomført en analyse av hele sin virksomhets risikonivå og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet. Analysen skal også bidra til en effektiv og optimal egenkapitalbruk i forhold til virksomhetens omfang og risikoprofil.

Utgangspunktet for ICAAP-prosessen har vært alle risikoområder hvor banken har/vil ha aktivitet/risiko. Det er etablert policyer, rutiner og instruksjoner som har vært gjenstand for styrebehandling, herunder behandling av risikonivå og interne krav til risikorammer og –nivå. Det samme regelverk gjennomgås løpende av bankens kontrollkomité så snart disse områdene faller inn i deres arbeidsplaner. Det samme gjelder forholdet til bankens revisor. Det er etablert rutiner for rapportering av bankens regulatoriske krav og interne rammer basert på dette.

Selve prosessen for utarbeidelsen, kvalitetskontroll og godkjenning av ICAAP, har styret gjort i samarbeid med bankens administrasjon. Det foretas også en uavhengig vurdering av dokumentet før dette endelig besluttes, samt forelegges bankens kontrollkomité. Styret har funnet det fornuftig å utarbeide ICAAP parallelt med bankens forretningsplan. Som et ledd i dette gjøres også en risikovurdering av bankens virksomhet etter § 6 i forskrift for internkontroll og risikostyring.

Resultatet av ICAAP-prosessen er at banken må ha en kapitaldekning på minimum 12,0%. Videre har styret i Pareto Bank fastsatt et langsiktig minimumsmål for ren kjernekapitaldekning (tier 1 ekskl. hybridkapital) på 9,00%. Målet vil bli revurdert ved endringer i regelverk, markedspraksis eller risikonivået tilsier dette.

7 UTBYTTEPOLITIKK

Pareto Banks hovedmål er å bidra til at bankens aksjonærer oppnår en konkurransedyktig avkastning på investert kapital. Pareto Bank har som hovedmål å gi en årlig egenkapitalavkastning etter tap og skatt på min. 10 % ved utgangen av 2013.

Bankens utbyttepolicy skal være forutsigbar og bidra til følgende:

- At Pareto Banks aksjonærer over tid oppnår en konkurransedyktig samlet avkastning i form av utbytte og aksjekursutvikling. Samlet avkastning er definert som summen av utbetalt utbytte pr. aksje og aksjekursutviklingen.
- At Pareto Bank utbetaler et utbytte tilnærmet lik 100 % av bankens resultat etter skatt for 2011, 2012 og 2013. Utdelingsforholdet er definert som utbytte pr. aksje/resultat etter skatt pr. aksje.
- At Pareto Bank over tid utbetaler et utbytte på rundt 60 % av bankens resultat etter skatt. Utdelingsforholdet må vurderes i lys av bankens kapitalsituasjon, forventet vekst, regulatoriske forhold m.v.

Følgende er lagt til grunn for bankens utbyttepolitikk:

- *Konkurransedyktig direkte avkastning:*
Pareto Bank-aksjen er ikke børsnotert og derfor vil det i et kort perspektiv være få aksjehandler, lav likviditet i og lite effisient prising av aksjen. Over tid kan det være ønskelig å notere aksjen for å etablere en markedsplass for aksjen, hvilket vil kunne bidra til en mer transparent og reell prising. Inntil videre er derfor utbytte spesielt viktig for aksjonærene.
- *Sammenliknbare selskaper:*
Pareto Bank skal over tid gi aksjonærene en samlet avkastning som er konkurransedyktig i forhold til investeringer i sammenliknbare selskaper.
- *Faktisk kapitalbehov:*
Pareto Banks faktiske kapitalbehov slik det er definert gjennom bankens vurdering av virksomhetens samlede risikonivå (ICAAP) er retningsgivende for hvilket utbyttensnivå som fastsettes. Vurderingen av kapitalbehov skal hensynta et eventuelt kapitalbehov knyttet til planlagt fremtidig vekst. Banken skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i banken.
- *Tilbakekjøp av aksjer:*
Tilbakekjøp av aksjer kan komme i tillegg til utbetaling av ordinært utbytte i situasjoner med gode resultater.